

RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1209026
afdelingsnaam: B&O / Ruimtelijke kwaliteit
steller: Erik Schaijk, van
telefoonnummer: 035 629 2419
onderwerp: Welstandsnota: aanpassing objectcriteria 5.7 zonnepanelen en dakramen

Voorstel

1. De gewijzigde objectcriteria in '§5.7 Dakramen' en '§5.10 Panelen' van de 'Welstandsnota, Herziening 2022' vast te stellen, in werking te laten treden op de dag van publicatie en de vigerende '§5.7 Dakramen en panelen' van de welstandsnota 2014 gelijktijdig in te trekken.

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	ORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
wijziging objectcriteria zonnepanelen en dakramen	Dit betreft het voorliggende voorstel met daarin de aanpassing van de objectcriteria voor: - Zonnepanelen - Dakramen van de welstandsnota	28 september 2022	28 september 2022	26 oktober 2022

Samenvatting

Door de stijgende energiekosten en het groeiende belang van duurzaamheid neemt de behoefte aan het plaatsen van zonnepanelen sterk toe. De huidige criteria voor zonnepanelen en dakramen uit de Welstandsnota (technische herziening juni 2022) worden als te beperkend en onduidelijk ervaren en het proces van aanvragen wordt niet begrepen. Met het voorliggend voorstel wordt de nota op dit punt geactualiseerd en gebruiksvriendelijker gemaakt. Daarbij worden de objectcriteria voor zonnepanelen losgekoppeld van de criteria van dakramen. De hier voorgestelde aanpassing van de criteria sluit bovendien aan op het besluit van het college om meer kleine bouwplannen ambtelijk af te doen en niet meer aan Commissie Welstand en Monumenten (CWM) voor te leggen (Protocol 'Ambtelijke welstandstoets' 2021).

Inleiding

Net als in de rest van Nederland worden ook Hilversummers geconfronteerd met stijgende energiekosten. Ook zien we dat het streven naar een duurzamer leven toeneemt, onder meer als gevolg van de klimaatverandering. De energietransitie heeft hierdoor de wind in de zijlen gekregen en steeds meer Hilversummers overwegen de keuze voor het plaatsen van zonnepanelen. Zonnepanelen zijn kleine bouwwerken, waarvoor objectcriteria zijn opgesteld in de Welstandsnota 2014. De criteria uit de

Welstandsnota 2014 zijn achterhaald door moties, (product)ontwikkelingen en de actualiteit. Met name inwoners in het beschermde stadsgezicht kwamen hierdoor in de knel. Vanuit inwoners is daarom de vraag gekomen om de criteria, en tevens het aanvraagproces, verder te versimpelen en daarmee het plaatsen van zonnepanelen te vereenvoudigen.

Met dit voorstel versimpelen we de regels omtrent zonnepanelen uit de Welstandsnota 2014 en verwerken we de wijzigingen uit de afgelopen jaren. Ook koppelen we de regelgeving rondom zonnepanelen los van dakkapellen waardoor meer daken geschikt worden voor zonnepanelen. De inhoudelijke aanpassing van de objectcriteria beoogt vooral vergroting van de leesbaarheid en gebruiksgemak, het verwerken van moties, amendementen, correcties en updates. Het proces van vergunningverlening kan daardoor worden versneld en de voorlichting vereenvoudigd. Wijzigingen die met de aanpassing van de Welstandsnota tevens formeel worden doorgevoerd zijn:

- *Amendement beschermde dorpsgezichten (A14/15, 5 november 2014)*: aanpassen van de welstandsnota en het “onder voorwaarden mogelijk maken van maatwerk voor zonnepanelen vanuit de openbare weg”.
 - *Motie Welstandsnota Zonnepanelen en Zonnecollectoren in beschermde gezichten (M15/33, 2 juli 2015)*: aanpassen van welstandsnota zodat er het leidt tot een minimum aantal “onnodige afwijzingen van vergunningen voor zonnepanelen en zonnecollectoren”.
- ➔ Dit amendement en de motie hebben geleid tot een set ‘voorlopige criteria’, die op de gemeentelijke website geplaatst zijn. Deze voorlopige criteria zijn een aantal keren aangepast maar nooit vastgesteld. De voorlopige criteria blijken in de praktijk vooral tot verwarring te leiden. Daarnaast zijn de criteria voor zonnepanelen achterhaald door ontwikkelingen en de actualiteit. Er is op het gebied van zonnepanelen in materiaal, vorm en kleur meer mogelijk dan in 2014, toen de criteria voor het laatst zijn aangepast. Tegelijk neemt de behoefte om zonnepanelen op eigen dak aan te brengen sterk toe.
- In het kader van de *technische herziening van de Welstandsnota (vastgesteld juni 2022)* is tevens gekeken waar in het werkproces zaken te vereenvoudigen en in tijd te verkorten zijn.
- ➔ Deze herziening heeft geresulteerd in het vaststellen van een mandaatregeling door B&W [om kleine bouwwerken vaker ambtelijk aan welstandscriteria te toetsen](#), waardoor bepaalde categorieën bouwwerken niet meer aan de CMW hoeven worden voorgelegd.

Met het opnieuw vaststellen van de nota blijft en is het plaatsen van zonnepanelen in het grootste deel van Hilversum vergunningsvrij en hoeven deze niet aan welstandscriteria getoetst te worden. Voor monumenten geldt dat de bestaande regelgeving in stand blijft waardoor plannen altijd vergunningsplichtig zijn en getoetst worden door de CMW. Ook voor beschermde stadsgezichten zijn aanpassingen in het zicht vanaf de openbare ruimte vergunningsplichtig. Wel worden de criteria voor het plaatsen van zonnepanelen in beschermd stadsgezicht eenduidiger en daarmee gebruikersvriendelijker en beter leesbaar. Het proces van vergunningverlening kan daardoor worden versneld en de voorlichting vereenvoudigd. Ook komt het afstandscriterium te vervallen en wordt duidelijker gemaakt dat de vergunningen legesvrij kunnen worden aangevraagd.

Doel

Het aanpassen van de objectcriteria voor zonnepanelen heeft tot doel dat minder aanvragen voor zonnepanelen in het beschermde stadsgezicht worden afgewezen. Daarnaast wordt de informatievoorziening duidelijker en de vergunningsafhandeling sneller.

Aanpassingen

De technische herziening beoogt vooral om correcties en eerdere aanpassingen te verwerken en een status te geven aan criteria, richtlijnen en aanbevelingen. Daarnaast wordt de vindbaarheid, gebruikersgemak en duidelijkheid vergroot.

Het gaat in het geval van zonnepanelen om de volgende aanpassingen:

- In de technische herziening zijn vastgestelde motie (M15/33) en amendement (A14/15) verwerkt.
- De criteria zijn anders geformuleerd en gaan nu meer uit van de mogelijkheden in plaats van beperkingen. In beschrijving en uitgangspunten wordt als eerste aangegeven in welke:
 - gebieden de zonnepanelen altijd vergunningsvrij zijn;
 - situaties er *geen* vergunningen hoeven aangevraagd:
 - achterdakvlakken
 - aanbouwen en bijgebouwen op binnenterreinen
 - in welke situaties *geen* welstandstoets meer plaats vindt:
 - platte daken
 - alle gebouwen gebouwd na 1960

overigens is de aanvraag voor een omgevingsvergunning voor zonnepanelen in beschermde gebieden al legesvrij sinds 2015 (motie M15/49).

- De welstandsnota wordt na vaststelling digitaal raadpleegbaar gemaakt via de gemeentelijke website. De leesbaarheid en raadpleegbaarheid worden daardoor verbeterd. De digitalisering van de kaarten uit de welstandsnota maakt het mogelijk om op tot op adresniveau na te gaan of er een vergunning voor zonnepanelen nodig is en welke voorwaarden (criteria) daaraan verbonden zijn. Door deze digitalisering blijven de kaarten en ondergronden bovendien actueel.
- De afstand van 50 cm en/of 3 pannen tot goot, nok en dakrand wordt geschrapt. Panelen mogen daardoor op een groter dakvlak worden gelegd.
- Zonnepanelen en dakramen worden nu 2 afzonderlijke objectcriteria. Daarmee vervalt de regel in het Noordwestelijk Villagegebied dat zonnepanelen en dakramen samen maximaal 30% van het dakvlak mogen beslaan. Dit blijft gelden voor dakramen, maar niet meer voor zonnepanelen.
- Er wordt een onderscheid gemaakt in:
 - a)** Een onderdeel beschrijvingen en uitgangspunten (5.10.1 in de objectcriteria voor zonnepanelen) in welke gevallen een vergunningsaanvraag nodig is en wat het doel is van de criteria. Deze is aangevuld met schema's en tekeningen ter illustratie van wat met de criteria bedoeld wordt.
 - b)** Puntsgewijze criteria (5.10.3 in de objectcriteria voor zonnepanelen) waaraan een plan minimaal dient te voldoen. Als een plan aan deze criteria voldoet, dan kan een aanvraag eenvoudig ambtelijk afgedaan worden en hoeft het niet naar de CWM.
 - c)** Voorbeelden en aanbevelingen: hierin worden foto's en tekeningen opgenomen van goede (en verkeerde) legplannen en zogenoemde trendsetters (eerder vergunde plannen in dezelfde situaties).

Onderdeel **b)** moet door de gemeenteraad worden vastgesteld, anders hebben de criteria geen rechtskracht. Onderdelen **a)** en **c)** moeten gezien worden als toelichting, verduidelijking en hoeven niet te worden vastgesteld. Deze onderdelen kunnen ook na vaststelling van de criteria aangepast worden n.a.v. actualiteit en (product)ontwikkelingen.

Argumenten

1. *Duidelijkere regels voor zonnepanelen*

De criteria voor zonnepanelen in de vorige nota konden op meerdere manieren worden uitgelegd. De nieuwe criteria worden ingeleid met een toelichting in welke situaties zonnepanelen altijd kunnen. Voor de overige situaties (voornamelijk dakvlakken aan de voorzijden) zijn de voorwaarden nu eenduidiger. Duidelijker voor aanvrager en voor (ambtelijke) toetsing.

2. *Betere informatieverstrekking*

De digitalisering van de nota maakt het tot op adresniveau mogelijk om de mogelijkheden en voorwaarden voor zonnepanelen inzichtelijk te maken en toe te lichten.

Ook kunnen op de gemeentelijke website voorbeelden, schema's, kaartmateriaal en recent vergunde dakopbouwen ter illustratie de regels verduidelijken.

3. *Snellere afhandeling van aanvragen*

De criteria zijn eenduidig genoeg om voortaan ambtelijk af te handelen. Veel voorkomende situaties kunnen getoetst worden aan de criteria en hoeven niet meer aan de CWM worden voorgelegd. Hierdoor kunnen wachtenlijsten sneller worden afgewerkt.

4. *Minder bezwaar en beroepszaken*

De behoefte om zonnepanelen aan te brengen wordt steeds groter. Met de nieuwe criteria kunnen aanvragen sneller en duidelijker verleend worden. Daarmee worden misverstanden voorkomen en neemt naar verwachting het aantal bezwaar en beroepszaken af.

Kanttekeningen

1 *Monumenten maken geen onderdeel uit van dit voorstel*

De aanpassing van de Welstandsnota heeft betrekking op de wetgeving over het beschermde stadsgezicht. Aanpassingen aan monumenten blijft maatwerk en dient altijd te worden voorgelegd aan de CMW. De wetgeving over monumenten maakt daarom geen onderdeel uit van dit voorstel.

2 *Vergunningsplicht volgt uit landelijke wetgeving*

Zonnepanelen zijn vergunningsplichtig in zichtbare situaties in beschermde stadsgezichten. Een gemeente heeft wel invloed op de criteria waarop panelen getoetst worden.

3 *Er zullen adressen en situaties blijven waar ook volgens de nieuwe criteria geen of een beperkt aantal zonnepanelen mogelijk zijn*

De beschermde stadsgezichten zijn er met een reden en het daklandschap is een van de te beschermen waarden. De criteria zijn generiek en vooral opgesteld voor de meest voorkomende situaties zoals rijwoningen met een zadeldak. Eindwoningen en hoekwoningen in met name Plan Oost en Plan Zuid, hebben vaak complexe samengestelde daken. Deze zijn minder geschikt zijn om panelen op aan te brengen. Ook in het Noordwestelijk villagegebied komen veel situaties voor waar een pand een complex dak heeft. In deze wijk zijn veel vrijstaande woningen waar ook de zijdakvlakken vaak vergunningsplichtig zijn.

Financiën, middelen & capaciteit

De voorgestelde wijzigingen leiden niet tot veranderingen in de benodigde financiën, middelen en capaciteiten.

Uitvoering

Na publicatie van het besluit treden de nieuwe criteria voor zonnepanelen en dakramen uit de welstandsnota in werking en is de oude '§5.7 panelen en dakramen' ingetrokken. De nieuwe criteria zullen ook op de website worden gepubliceerd zodat inwoners de voor hun geldende regelgeving eenvoudig kunnen opzoeken.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris, de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Objectcriteria §5.10 Panelen van de 'Welstandsnota, Herziening 2022'
2. Objectcriteria §5.7 Dakramen van de 'Welstandsnota, Herziening 2022'
3. Objectcriteria §5.7 dakramen en panelen uit de vigerende welstandsnota